

بررسی شیوع آنمی و برخی عوامل فردی مرتبط با آن در سه ماهه سوم بارداری در زنان مراجعه کننده به درمانگاه‌های تابع دانشگاه علوم پزشکی در شهر سمنان (۱۳۷۸)

ناهید رهبر^{۱*} (M.D)، راهب قربانی^۲ (M.Sc)، سحر خان سلطانی^۳ (M.D)، معصومه رشمه کریم^۳ (M.D)

۱- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، بیمارستان امیرالمؤمنین (ع)، گروه زنان

۲- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، بخش پزشکی اجتماعی

۳- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، پزشک عمومی

خلاصه

سابقه و هدف: آنمی یکی از مشکلات عمده بهداشت عمومی در جهان است و عمدتاً زنان در سنین باروری و کودکان و شیرخواران، گرفتار آن می‌شوند. از عوارض عمده آن در زنان باردار، افزایش تولد نوزادان کم وزن و مرگ و میر مادران باردار می‌باشد. با توجه به شیوع بالای آنمی در استان سمنان در سال ۱۳۷۱ (۳۶/۷٪) در مردم عادی، ارزیابی شیوع آنمی در زنان باردار سه ماهه سوم حاملگی، می‌تواند در برنامه ریزی‌های بهداشتی تعیین‌کننده باشد. مواد و روش‌ها: در این مطالعه ۶۹۱ خانم باردار در سه ماهه سوم حاملگی از میان مراجعین به درمانگاه‌های سطح شهر سمنان و درمانگاه بیمارستان امیرالمؤمنین (ع) در سال ۱۳۷۸ مورد مطالعه قرار گرفتند. از هر فرد ۲۵۰ خون گرفته شد و توسط دستگاه شمارنده الکترونیکی (کولتر) مقدار هموگلوبین اندازه‌گیری شد. هموگلوبین کمتر از ۱۱ گرم در دسی‌لیتر، آنمی تلقی شده است. از آزمون کای اسکوئر و محاسبه ضریب همبستگی پیرسون برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح ۵٪ استفاده شده است.

یافته‌ها: از ۶۹۱ خانم باردار مورد مطالعه ۱۱۷ نفر (۱۶/۹٪) دچار آنمی بودند. بین شیوع آنمی با نحوه مصرف قرص آهن ($P=0/00000$) و تعداد زایمان‌های قبلی ($P=0/00006$) رابطه معنی‌دار وجود داشت. اما بین شیوع آنمی با نحوه انجام زایمان قبلی و فاصله حاملگی اخیر از زایمان قبلی و سن مادر رابطه معنی‌دار وجود نداشت. از بین علل عدم مصرف یا مصرف نامنظم قرص آهن، ۴۳٪ را بی‌توجهی یا عدم آگاهی خانم‌های باردار به خود اختصاص داده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به شیوع ۱۶/۹٪ آنمی در خانم‌ها در سه ماهه سوم بارداری در شهر سمنان، کنترل این بیماری نسبت به پیش‌بینی‌های برنامه‌کشوری در حد قابل قبول می‌باشد. با ارتقاء سطح آگاهی خانم‌های باردار در مورد ضرورت مصرف قرص آهن، توسط کارکنان مراکز بهداشتی، می‌توان شیوع آنمی را از این حد نیز کمتر نموده و از عوارض نامطلوب آن جلوگیری کرد.

واژه‌های کلیدی: آنمی، هموگلوبین، شیوع، بارداری، زنان باردار.

مقدمه

نامطلوب آن در تکامل جسمی و رفتاری و کاهش بازده فرد به اثبات رسیده است. بر اساس گزارش‌های سازمان بهداشت جهانی (WHO) بیش از دو میلیارد نفر از مردم

آنمی یکی از مشکلات تغذیه‌ای دنیای امروز و از مشکلات عمده بهداشت عمومی در دنیا است که اثرات